

Onbekend?

Overweging 18 oktober 2015 – Bert van der Meer

Lector: Francine Plaisir

“... Bij ziekte, in ons binnenste, in crisis kunnen we moedig zijn.
Het goede nieuws is dat we dat dus allemaal kunnen.
En dat ook doen als het erop aan komt ...”

Eerste lezing: Handelingen 9:1-18

Tweede lezing: Marcus 10:46-52

Openingsgebed

Wij zijn hier bij elkaar
in de Naam van de Eeuwige en Barmhartige,
die is, die was en die komt.
En van Jezus van Nazareth,
die als mens onze broeder en bondgenoot is
en die door de diepste duisternis heen,
licht en liefde heeft bewaard.
En van de Geest die door haar adem
leven en inspiratie geeft aan alle mensen.
Amen.

Lied: De storm (geef niet op) *Bløf*

Welkom en inleiding

Welkom op deze zondag, 18 oktober, in de Duif in Amsterdam.
Wat ben ik blij dat u er bent! Het is vandaag de start van de Herfstvakantie. Het koor is daarom vrij en daarom improviseren we met de muziek. Wat heet, improviseren: Rachel Koomen en Hans van Schip zullen hun geluid laten horen deze viering. Ze zijn hier al vaker geweest en zoals hier wel vaker gebeurt bevalt het hen hier wel. En dat is zeer wederzijds. Welkom Rachel en Hans!

Francine gaat met mij voor en dat betekent dat de verhalen die we gaan lezen voor u tot leven komen, zelfs als u uw ogen niet sluit. Francine kan holografisch vertellen, zodat je voor je ziet wat er gebeurt.

En dat moet ook wel, want we lezen vandaag drie verhalen over blinden. En op de voorkant van het boekje staat een vierde. Bij de ingang van de kerk kon je het filmpje zien dat bij die afbeelding hoort. [De blinde, bedelende man is de start van het filmpje](#). Mocht je het niet gezien hebben, dan kun je het straks, na de viering, bekijken, want we zetten hem dan opnieuw aan.

We lezen dus over blinden en we hebben het over Moed. De moed om te erkennen dat iets in je lichaam of geest niet doet waarvoor het is bedoeld. De moed om je ziekte of gebrek te openbaren aan degene die naast je staat. En de moed om je lot in handen te geven van iemand in wie je gelooft. Of hoopt. Die moed, daar gaan we het vandaag over hebben.

Laten we aan het begin van deze dienst even stil worden in onszelf om ons open te stellen voor de woorden en liederen die komen. Ik wens ons een goede dienst.

De blinde koning

De jonge prins had zijn zadeltassen vol met de kostelijke vruchten en stond op het punt de terugreis te beginnen toen hem een grote nieuwsgierigheid terughield; hij wilde eerst de jonge koningin gezien hebben. "Al moet ik ervoor betalen met mijn leven," zei hij tegen zichzelf, "ik moet haar zien."

Hij ging de gouden toren in, beklom de wenteltrap en kwam in een rond slaapkamertje waar de jonge koningin op een rond bed lag. Op haar voorhoofd schitterde een ster, haar schouders glansden als de maan, haar lichaam kon men met twee handen omsluiten, maar als men haar dan weer losliet vulde ze de hele wereld.

Bij het hoofdeinde en bij het voeteneinde van de jonge koningin brandden kaarsen in gouden kandelaars. Naast het bed stond een ronde tafel. Daarop stond een beker die tot de rand gevuld was met bruisende wijn, verder een keur van spijzen en dranken. Om te laten merken dat hij in de slaapkamer van de jonge koningin was geweest, at en dronk de jonge prins naar hartelust. Daarna kuste hij de jonge koningin - die door alles heen sliep of leek te slapen - drie maal op haar voorhoofd, ja hij beet haar zelfs even in haar wang zonder dat ze wakker werd - en daarna ging de jonge prins er vandoor, terug naar zijn zieke vader.

"Vader, ik ben in de tuin van de jonge koningin geweest. Ik heb er de vruchten geplukt. Hier zijn ze. Nu kunt u beter worden!"

De vader kon de vruchten niet zien. Hij betastte ze en zei: "Goed zo, mijn jongen! Nu zullen mijn ogen weer zien en mijn lichaam zal weer gezond worden!"

Lied: Shadows (Schaduwen) t&m: Rachel Koomen

Staring at the wall	<i>Starend naar de muur</i>
I see a shadow of a woman	<i>Zie ik de schaduw van een vrouw</i>
I didn't recognize her	<i>Ik herkende haar niet</i>
But I can see	<i>Maar ik kan zien</i>
that something is wrong	<i>dat er iets mis is</i>
She looks down and out	<i>Ze kijkt verslagen</i>
Her head is hanging down	<i>Haar hoofd hangt omlaag</i>
Shoulders low	<i>Haar schouders hangen</i>
It isn't nice to see	<i>Het is niet fijn om ernaar te kijken</i>
I really wanna help her to believe	<i>Ik wil haar zo graag helpen te</i>
That everything is gonna be alright	<i>geloven dat alles goed zal komen</i>
Refrain	<i>Refrain</i>
Just be strong	<i>Wees sterk</i>
And hold on	<i>En hou vast</i>
To the beliefs	<i>aan de overtuiging</i>
That every mean will find it's ways	<i>dat elk middel zijn weg zal vinden</i>

Just open your eyes
And look for the signs
That will take you to a better place

You have to straighten your back
Keep your head up
And find your way to get back
on track
Whatever you have done
You can always change your plan
Refr

So while the sun comes up
And brightens your world
You will see that your shadow
Is changed

*Open je ogen
en zoek de tekens die je
naar een beter plek zullen leiden*

*Je moet je rug rechten
En je hoofd omhoog houden
En een manier vinden
om je weg weer te vinden.
Wat je ook gedaan hebt, je kunt
altijd je bakens verzetten
Refr*

*Als nu de zon opkomt
En je wereld lichter maakt
Dan zul je zien dat je schaduw
Is veranderd*

Eerste lezing: Handelingen 9:1-18

Saulus geroepen

Intussen bedreigde Saulus de leerlingen van de Heer nog steeds met de dood. Hij ging naar de hogepriester met het verzoek hem aanbevelingsbrieven mee te geven voor de synagogen in Damascus, opdat hij de aanhangers van de Weg die hij daar zou aantreffen, mannen zowel als vrouwen, gevangen kon nemen en kon meevoeren naar Jeruzalem.

Toen hij onderweg was en Damascus naderde, werd hij plotseling omstraald door een licht uit de hemel. Hij viel op de grond en hoorde een stem tegen hem zeggen: 'Saul, Saul, waarom vervolgt je mij?'

Hij vroeg: 'Wie bent u, Heer?' Het antwoord was: 'Ik ben Jezus, die jij vervolgt. Maar sta nu op en ga de stad in, daar zal je gezegd worden wat je moet doen.' De mannen die met Saulus meereisden, stonden sprakeloos; ze hoorden de stem wel, maar zagen niemand. Saulus kwam overeind, en hoewel hij zijn ogen open had, kon hij niets zien.

Zijn metgezellen pakten hem bij de hand en brachten hem naar Damascus.

Drie dagen lang bleef hij blind en at en dronk hij niet. In Damascus woonde een leerling die Ananias heette. In een visioen zei de Heer tegen hem: 'Ananias!' Hij antwoordde: 'Ik luister, Heer.' Daarop zei de Heer: 'Ga naar de Rechte Straat en vraag daar in het huis van Judas naar iemand uit Tarsus die Saulus heet. Hij is aan het bidden, en hij heeft in een visioen gezien hoe een man die Ananias heet, binnenkomt en hem de handen oplegt om hem weer te laten zien.'

Ananias antwoordde: 'Heer, van veel kanten heb ik gehoord over deze man en over al het kwaad dat hij uw heiligen in Jeruzalem heeft aangedaan. Bovendien heeft hij toestemming van de hogepriesters om hier iedereen die uw naam aanroept in de boeien te slaan.'

Maar de Heer zei: 'Ga, want hij is het instrument dat ik gekozen heb om mijn naam uit te dragen onder alle volken en heersers en onder al de Israëlieten. Ik zal hem tonen hoezeer hij moet lijden omwille van mijn naam.'

Ananias vertrok en ging naar het huis, waar hij Saulus de handen oplegde, terwijl hij zei: 'Saul, broeder, ik ben gezonden door de Heer, door Jezus, die aan u verschenen is op de weg hierheen, om ervoor te zorgen dat u weer kunt zien en vervuld wordt van de heilige Geest.' Meteen was het alsof er schellen van Saulus' ogen vielen; hij kon weer zien, stond op en liet zich dopen, en nadat hij gegeten had, kwam hij weer op krachten.

Tweede lezing: Marcus 10:46-52

Ze kwamen in Jericho. Toen hij met zijn leerlingen en gevolgd door een grote menigte weer uit Jericho vertrok, zat daar een blinde bedelaar langs de weg, een zekere Bartimeüs, de zoon van Timeüs. Toen hij hoorde dat Jezus uit Nazaret voorbijkwam, begon hij te schreeuwen:

‘Zoon van David, Jezus, heb medelijden met mij!’

De omstanders snauwden hem toe dat hij zijn mond moest houden, maar hij schreeuwde des te harder: ‘Zoon van David, heb medelijden met mij!’

Jezus bleef staan en zei: ‘Roep hem.’ Ze riepen de blinde en zeiden tegen hem: ‘Houd moed, sta op, hij roept u.’ Hij gooide zijn mantel af, sprong op en ging naar Jezus.

Jezus vroeg hem: ‘Wat wilt u dat ik voor u doe?’

De blinde antwoordde: ‘Rabboeni, zorg dat ik weer kan zien.’

Jezus zei tegen hem: ‘Ga heen, uw geloof heeft u gered.’

En meteen kon hij weer zien en hij volgde hem op zijn weg.

Overweging

Als we de drie verhalen van vandaag op een rijtje zetten, dan valt me op dat ze alle drie heel wat hebben moeten overwinnen:

De koning was gewend om zijn macht en aanzien te tonen. Met het verlies van zijn zicht was die ervaring ook verdwenen. Ook kon hij zich niet meer zelf inzetten voor zijn genezing. Hij was niet meer zelfredzaam. Hij moest zijn genezing overlaten aan zijn zoons, en afwachten hoe ze het er af brachten.

Dan Saulus die geslagen wordt met acute blindheid. Hij is nogal van slag; hij eet en drinkt drie dagen niet. En hij wordt bezocht door iemand die hij een dag eerder nog vervolgde, het liefst zou vermoorden. Ja, ik weet dat er geschreven is dat Jezus hem in een droom bezocht. Dat zal allemaal verrekke indrukwekkend geweest zijn, alleen: zo'n enorme verandering van opvattingen, dat is zelfs voor een apostel wel wat veel. En apostel was hij nog niet eens. Want Saulus wordt Paulus, de reiziger, de vuurvreter. Ik sprak eens een priester die zei dat we zonder Paulus waarschijnlijk geen christendom hadden gehad; dan waren we blijven hangen bij Wodan, Zeus of de heilige koe.

Luidruchtige genezing

Het derde verhaal, van Bartimeus is een luidruchtige genezing. Hij schreeuwt luidkeels tot Jezus. Iets dat we onze kinderen het liefst afleren. In een dierbaar gebed staat zelfs: mijn luidruchtige en agressieve mensen: zij belasten de geest. En er is ook geschreven dat God is in de stilte, niet in het lawaai.

Hij vraagt luidkeels om zijn eigen genezing. Hier geen sprookjes met wat vaseline op de lens, geen dromen waarin profeten tot de blinde spreken, maar keihard geschreeuw op het midden van de dag. Harde werkelijkheid. Keiharde kleuren.

En hij wordt genezen. En waarom? Als je het stukje goed leest, wordt duidelijk dat Bartimeus heel goed wist dat Jezus langskwam.

Blinden horen vaak wat wij niet horen. Ik heb een blind nichtje en mijn moeder vertelde me deze week: “Weet je wel dat we haar een keer zagen lopen, op het station in Brussel? U kent stations en Brussel is een nogal groot station, dus daar is nogal wat lawaai. En we wisten niet van haar dat zij er zou zijn. Ik zag haar de trein instappen. Ik ging erheen, riep haar. En ze draaide zich om en zei: “dag tante Anny en oom Dick”.

Blinden horen soms dingen die wij niet gewaar worden. Bartimeus had iets gehoord. Hij wist dat het hem iets ging brengen. Omstanders snauwden hem toe, maar hij liet zich niet stoppen. En toen hij geroepen werd, deed hij iets ongewoons: hij gooide zijn mantel af, sprong op en ging naar Jezus. Dat klinkt alsof hij toen al overtuigd was. Jezus vraagt hem nog: wat wilt gij dat ik doe? Hij zegt "Rabboeni, zorg dat ik weer kan zien". Jezus antwoordt: "ga heen, uw geloof heeft u gered"

Moed in drievoud

De drie blinden hadden alle drie moed nodig, in drievoud: erkenning dat ze een gebrek hadden, bekend maken aan anderen en hun lot, hun hoop, alles aan iemand anders geven in de verwachting dat ze zouden genezen.

Hoe is dat met ons?

In de voorbereiding vroeg ik de liturgiegroep wat ze ervaren hadden toen ze geconfronteerd werden met een ernstige ziekte, of een gebrek. De antwoorden waren opvallend: degenen die zich in mijn ogen het moedigst hun ziekte of gebrek hadden gedragen, vonden het zelf heel gewoon wat ze gedaan hadden. "Je hebt geen keus, je doet het gewoon" was een uitspraak die weerklonk. En ook "moed is wat anderen er van maken". Zo'n zelfde commentaar las ik van de "Soldaat van oranje", Erik Hazelhoff Roelfsema, die model stond voor de musical "Soldaat van Oranje. Toch een van de mannen van de meer moedige soort, zou je zeggen. Hij schreef: "in het leven van ieder mens komen ogenblikken voor waarop hij tot zichzelf zegt: 'Tja, dat kán niet'. En dan dóet hij iets"

Je enige keus

In de liturgievergadering hadden we een paar honderd jaar levenservaring verzameld, dus laten we even aannemen dat dat zo is. Dat moed niet iets is wat je hebt of niet hebt, maar wat anderen er van maken. Dat jij zelf handelt uit een weten dat het niet anders is, dat er voor jou geen andere weg is, dat je dit gewoon doet.

Dan heb je dus iets aangeboord dat je kracht geeft. Je omgeving noemt het moed, jij noemt het "noodzaak" of "je enige keus"

In het lied "Hero" van Whitney Houston, dat Rachel straks gaat zingen, gaat erover dat je de kracht in jezelf zoekt. Eerder zong Hans over de storm. En Rachel over Schaduwen. Dat het niet makkelijk is om die kracht te vinden lees je in het liedje. In het refrein wordt verteld dat er een kracht in je schuilt, een 'hero' of held, en dat wordt drie of vier keer herhaald!. Zodat je het gelooft. De kracht om op te staan, om door te gaan, dat je je niet overgeeft aan wanhoop, angst.

Tonen van moed

In de geloofsbelijdenis zeggen we straks: "jij bent het tot wie ik steeds weer spreek vanuit mijn binnenste, die mij steeds nieuw maakt, zacht om te stromen en krachtig om te staan in het leven." en in de geloofsbelijdenis heet het God. Deze tekst is trouwens van Catrinus Mak, die zijn diepe gedachten hier heeft laten stollen.

Straks in het tafelgebed, bidden we over de moed van Jezus "zoals in de avond toen Hij werd verraden: Hij deelde en schonk met het zekere weten van lijden en sterven. Hij deelde zich uit".

Bij ziekte, in ons binnenste, in crisis kunnen we moedig zijn. Het goede nieuws is dat we dat dus allemaal kunnen. En dat ook doen als het erop aan komt. Als we ziek of gebrekkig worden. Dat weet je dus. Daar hoeft je niet bang voor te zijn, want je weet dat je in die situatie “moedig” gaat gedragen.

Het tonen van moed is dan hetzelfde als leven zonder angst. Als je leeft zonder angst kun je tonen wie je bent. Ik moet denken aan het lied “Boek, jij bent geleefd : “Daarom ben ik neergeschreven: dat je zonder angst zult leven wat je leest.”

Ik begon deze overweging te spreken over hoe je omgaat met een gebrek, zoals blindheid. En nu hebben we het over het tonen van moed. En over leven zonder angst. Dat lijkt een hele sprong, maar zo groot is die niet. Want hebben we niet allemaal een ziekte of gebrek?

Moed is een teken van leven. En leven is het meervoud van lef.

Leef! Moedig!
Moge het zo zijn

Stilte gevolgd door muziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in Jou, God, bron van mijn bestaan.
Jij bent het tot wie ik steeds weer spreek vanuit mijn binnenste,
die mij steeds nieuw maakt,
zacht om te stromen en krachtig om te staan in het leven.
Ik geloof in Jezus Christus
die mensen groot maakt, nodig heeft,
die ja zegt tegen mensen in vertwijfeling en angst,
die laat zien dat genezing en bevrijding mogelijk zijn,
die uitnodigt om ons hart te openen en ons leven te delen.
Ik geloof in de Geest van God
die mijn diepste zelf levend houdt,
het verlangen al het levende te ontmoeten,
die me kracht geeft te inspireren
en gevoel voor wat stroomt en licht geeft.
Ik geloof in een gemeenschap
waarin mensen het leven toevertrouwen
aan zichzelf, aan elkaar en aan Jou, Onnoembare.

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafelgebed

V: Eeuwige, Gij kent ons en weet wie wij zijn.
Gij kent onze verlangens
en kent onze angsten.
Wij zijn ongelijk,
want nog altijd verschillend.

V: Maar toch, God van mensen,
bindt ons een geheim.

Een geheim dat verteld wordt,
verklaard wordt, ontraadseld
en toch een geheim blijft.
Een wonder, een kracht:
want ons werd gezegd
van genade en vrede,
dat U zich niet afkeert van ons,
van Uw mensen.
Uw mensen die diep in hun hart willen leven
voor alles wat goed is,
voor alles wat God is.

A: Wij danken U God,
voor het woord ons geworden
in Jezus Uw Zoon, die het sprak
en die deed wat Hij doen moest op aarde;
waar eenzaamheid, hoon en bezering Hem wachtte.
Eeuwige, leer ons luisteren,
want Hij was de mens
zo volmondig, volkomen,
die leerde wat trouw is
en preekte van liefde,
van leven, vergeven.
Hij wees ons de weg
en liet het Onzichtbare zien:

V. De God van ons mensen,
verschenen in Jezus,
de helper, de trooster,
het licht van de wereld,
het leven, het Lam,
die hier aan Zijn tafel
verwarden, verdwaalden,
verwaaiden, verweesden
een plaats heeft gegeven;
niet vraagt hoe je was, hoe je bent,
maar vermoedt hoe je worden zal,
samen met Hem, na de maaltijd.
Zo blijft Hij eenvoudig, gewoon,
in ons midden,
zoals in de avond toen Hij werd verraden:
Hij deelde en schonk met het zekere weten
van lijden en sterven. Hij deelde zich uit.

A. Het brood in Zijn handen werd ons tot een teken.
Hij nam het, hij brak het en dankte U, Vader.
Hij deelde en zei: "Neemt allen en eet,
want dit is Mijn lichaam, gebroken voor U."

A. Zo nam Hij de beker en dankte de hemel
voordat Hij hem doorgaf met deze belofte:
“Dit is de beker van nu en uw toekomst,
met wijn van het nieuwe verbond van altijd.
Dit is Mijn bloed dat voor u en de mensen
zal worden vergoten als delging van schulden,
voor nu en voor later is dit u een teken:
Ik geef het aan u. Neemt en denkt dan aan mij.”

V: Liefdevolle God, zegen ons
en heilig de gaven, dit Brood, deze Wijn,
en wijdt ook al Uw mensen die komen ter tafel,
wanneer zij aanvaarden hun deel van leven.

V. Heer, onze God, wij bidden in stilte,
Uw stilte, om kracht.
Laat ons Uw Geest een woning bereiden.

A: God, onze Vader,
geef ons een hart dat klopt voor de nood in de wereld.
Gij kent ons, en weet wie wij zijn.
Wij zijn ongelijk,
want nog altijd verschillend.
maak ons dan één,
zo gelijk als de Ene gelijk was aan U,
in geduld en genade.

V: Eer aan U, Vader, door Jezus Messias,
in de Heilige Geest,
hier, nu, maar ook morgen,
tot in lengte van dagen.
Amen.

Nodiging

Misschien is het vanwege Jezus' wonderdoenerij, de genezing van die blinde Bartimeus, dat we dit symbool doorgeven. Misschien is het vanwege de prediking van die andere blinde, Saulus, die Paulus werd en het geloof heeft verkondigd in heel de hem bekende wereld. En misschien is het vanwege de kracht van zijn gebaar dat we 2000 jaar later nog steeds brood en wijn met elkaar delen, als symbool van het leven dat we delen. Met elkaar. Met iedereen die hier is. In de Duif zijn we gewend om dat letterlijk met iedereen te delen, dus wie je ook bent, wat je overtuiging ook is, je bent welkom aan onze tafel. Kom dan, want alles is gereed.

Breken en delen van brood en wijn

(Leef moedig!)

Lied – Hero (Held)

t&m: Whitney Houston

Gedachten bij het thema

Onze Vader - Het Rijk der Hemelen

Liselore Gerritsen

Onze Vader die in de hemel zijt
geef mij een plek op aarde waarvan de naam mij heilig is,
een koninkrijk dat mijn huis is,
een plek die mijn spelend kind ruimte wil geven, waar dan ook.
Geef mij een plek waar het koren groeit voor mijn brood,
waar de wind in de bomen en het vuur in huis
vergeving van alle schuld is,
zoals ook ik vergiffenis ben voor dat stukje aarde
dat zonder mij braak zou liggen;
een plek die mij niet in verzoeking leidt;
die mij verlost van angst.

Slotlied: Vlieg met me mee

t&m: Trijntje Oosterhuis

In het lied "Om vrijheid" dat we hier vaak zingen zit de strofe "soms gaan we op vleugels van een lied – en durven onze zwaartekracht vergeten". Dat lied is van Huub Oosterhuis. Van zijn dochter Trijntje is het lied dat we nu gaan zingen en het onderwerp is hetzelfde. Vlieg met me mee-over land over zee(..) – vlieg weg en kijk niet achterom – er ligt meer voorbij die grens dan je ooit denken kon.
Ik wil u uitnodigen om het lied mee te zingen met Rachel en Hans

Zegenbede

De Levende zegene en behoede u.
De Levende doe Zijn aangezicht over u lichten
en zij u genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht en wees ons genadig

Zegen ons en behoedt ons,
doe lichten over ons Uw aangezicht en geef ons vrede.